

MÜSLÜMANLARIN KARDEŞLİĞİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْمَسَائِلُ كُدُوْحٌ يَكْدَحُ بِهَا الرَّجُلُ وَجْهَهُ فَمَنْ
شَاءَ أَبْقَى عَلَى وَجْهِهِ وَمَنْ شَاءَ تَرَكَ إِلَّا أَنْ يَسْأَلَ
الرَّجُلُ ذَا سُلْطَانٍ أَوْ فِي أَمْرٍ لَا يَجِدُ مِنْهُ بُدًّا

(ط.حم.د.د. وابن جرير طب.حب.ق.ض. عن سمره)

RE. 234/8 (*El-mesâilü küdühün yekdehu bihe'r-raculü vechehû, femen şâe ebkà alâ vechihî, ve men şâe tereke; illâ en-yes'ele'r-racülü zâ sultanin, ev fî emrin lâ-yecidü minhu büdden.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât! [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimiz’in şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Dilenme Yüzün Yırtılmasına Sebep Olur

Geçen ki dersimizin sonu:

“—Mescidler Allah-u Teâlâ’nın evleridir, mü’minler de ziyaretçileridir. Allah-u Teâlâ, ziyaretçileri olan cemaat-i müslimîne ikram eder.” buyrulmuştu.

Şimdi mesâil diyerekten sorgular, istemeler ile ilgili hadisler geliyor. Mesâil, mes’ele, dilenme...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.447, no:1396; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.402, no:2552; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.22, no:20278; Taberânî, *Mu’cemü’l- Kebîr*, c.VII, s.182, no:6767; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.197, no:7665; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.54, no:2380; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.270, no:3511; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.121, no:889; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.I, s.358, no:283; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.X, s.93, no:2119; Semurete’bni Cündeb RA’dan.

الْمَسَائِلُ كُدُوْحُ يَكْدَحُ بِهَا الرَّجُلُ وَجْهَهُ فَمَنْ
شَاءَ أَبْقَى عَلَى وَجْهِهِ وَمَنْ شَاءَ تَرَكَ إِلَّا أَنْ يَسْأَلَ
الرَّجُلُ ذَا سُلْطَانٍ أَوْ فِي أَمْرٍ لَا يَجِدُ مِنْهُ بُدًّا

(ط. حم. د. د. وابن جرير طب. حب. ق. ض. عن سمرة)

RE. 234/8 (*El-mesâilü küdühün yekdehu bihe'r-raculü vecchêhû, femen şâe ebkà alâ vecchihî, ve men şâe tereke; illâ en-yes'ele'r-racülü zâ sultanin, ev fî emrin lâ-yecidü minhu büdden.*)

(*El-mesâilü küdühün yekdehu bihe'r-raculü vecchêhû*) “İsteme dilencilik insanın yüzünde tırmık yarası hasıl eder. (*Femen şâe ebkà alâ vecchihî*) Kim dilerse bu yarayı yüzünde bıraksın, (*ve men şâe tereke*) kim de dilerse dilenciligi terk etsin. (*İllâ en-yes'ele'r-racülü zâ sultanin*) Ancak hükümetten hakkını istemek, (*ev fî emrin lâ-yecidü minhu büdden*) veya başka çıkar yol bulamadığı zaruret hali hariç.”

Bu sâillik, istemek, dilenmek ne zaman câiz olur?

İnsan akşama nafakası, yiyecek bir şeyi olmazsa, onu istemekte muhtardır. O akşama nafakası yok, o akşam aç kalmamak için isterse, cevaz var.

Onun için birisinin kapısını çalıyor veyahut birisine hâlini arz ediyor, “Bana yardım edin!” diyor. Ama o akşamki nafakası varken, artık fazla istemek câiz olmaz diyor.

Onun için Hazret-i Ömer RA bir dilenci gördü, böyle dolaşıyordu, kapılardan bir şeyler istiyordu. Yanındakilere:

“—Gidin bu adamı doyurun!” dedi.

Götürdüler bir yere doyurdular karnını.

Baktı ki yine dileniyor adam, şuradan buradan, torbasını aldı elinden. Topladıklarını götürdü, beylik develerinin önüne serpti, yedirdi onlara.

Dediler ki Hazreti Ömer’e:

“—Niçin bunu böyle yaptın?”

Bu adam günlük nafakasını toplayabilir. E onun yarından sonrası için Allah’ı yok mu? Bugünün rızkını veren Allah yarın da verir. Bir işe sokar, başka bir sebep halk eder.

Allah esirgesin bazı insanlar da vardır ki, böyle; “Allah’ın rızası için, aman efendim Allah’ın rızası için, çoluğunun çocuğunun başının sadakası...” diye sırtarırlar böyle ki, zorla alma. Bu çok daha fenadır.

Halbuki bu dilencilik, tırnak yarası gibi yüzün yırtılmasına sebep olacaktır. Ne kadar istediği varsa, o istediği kadar yevm-i kıyâmette yüzünü yırtacak böyle... İstersen yüzünün etini bırak, istersen yırt. Nasıl istiyorsan öyle yap!

Allah bir kere de o isteme tabiatına alıştırmasını insanları... İsteme tabiatına bir kere alıştırmıydı bir insan, buradaki yırtmakta, ikinci

bir yüz perdesinin yırtılması da var. Yüzünün etini yırtmasıyla beraber yüzündeki iffet perdesini, namus perdesini de yırtıyor. Ondan sonra ondan artık hayır beklemek mümkün olmuyor. İyi bir şey değildir.

b. Mescidler Allah'ın Evleridir

Beyhakî, Ebü'd-Derdâ RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الْمَسَاجِدُ بُيُوتُ اللَّهِ وَقَدْ ضَمِنَ اللَّهُ لِمَنْ
كَانَتْ الْمَسَاجِدُ بَيْتَهُ بِالرَّوْحِ وَالرَّاحَةِ
وَالجَوَازِ عَلَى الصِّرَاطِ إِلَى الْجَنَّةِ

(هـب . عن أبي الدرداء)

RE. 234/9 (*El-mesâcidü büyûti'llâhi, ve kad damina'llâhu li- men kâneti'l-mesâcidü beytehû bi'r-ravhi ve'r-râhati, ve'l-cevâzi ale's-sırâtı ile'l-cenneti.*)

(*El-mesâcidü büyûti'llâhi*) “Mescidler Allah'ın evleridir. (*Ve kad damina'llâhu li-men kâneti'l-mesâcidü beytehû bi'r-ravhi ve'r-râhati*) Allah-u Teâlâ cami kuşu olanların bedenlen ve ruhen rahatını ve (*ve'l-cevâzi ale's-sırâtı ile'l-cenneti*) sırattan Cennete geçmesini tekeffül etmiştir.”

² Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III. s.83, no:2949; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.579, no:20346; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.154, no:24551.

Yukarda da söyledi, burada da tekrarlıyor:

Mescidler Allah'ın evleridir. Hatta Cenâb-ı Hak yeryüzündeki insanlara azap etmek murad ettiği vakitte, camilerine bakıyor ve caminin içerisindeki cemaatlara bakıyor, bu mesâcidler hürmetine azabını ref ediyor, kaldırıyor, vermiyor. Bu mescidlerin o kadar kıymetli...

Haccâc-ı Zâlim birisinin ölümüne hüküm vermiş, “Kesin bunun başını!” demiş. Celladın önüne gitmiş, kesecekler başını. Cellat sormuş:

“—Sen bu sabah namazını camide kıldın mı?”

“—Evet kıldım.” demiş.

Kıldım deyince;

“—Ben Rasûlüllah'tan duydum, dinledim, işittim ki, ‘Sabah namazını cemaatle kılan insan, Allah'ın kefâleti altındadır.’ Allah'ın kefâleti altında olan adama ben kılıç uzatamam!” demiş.

Allah hepimizi affetsin...

Bir mescide toplanırız, birlikte namaz kılarız, bir mescide el açar Allah'a yalvarırız da birbirimize karşı yine bir samimiyetimiz, kardeşliğimiz, bağlılığımız, hürmetimiz, saygımız çok eksiktir. Allah affetsin...

Bu bizim ibadetlerimizdeki ihlâsın zâfiyetinin alâmeti. Eğer imanımızda ve ibadetimizde ihlâsımız sağlam olsa, hep birbirimizi böyle kardeş gibi basarız canımıza; evladımız gibi basarız canımıza; kardeşimiz gibi basarız canımıza; babamız gibi basarız canımıza... Hiç birbirimizin kusurunu aramayız.

Kusursuz insan, imkânı yok bulunmaz yeryüzünde! İster imanlı ol ister olma, kusursuz insan bulunmaz, insanlarda mutlaka kusur olacak. Bir cihetten tekâmül etse de diğer bir cihetten de noksanı vardır. Peygamberler müstesna... Büyük evliyalar da müstesna... Ondan gayrı herkeste iyilik de bulunur, kötülük de bulunur. İyiliği galip gelen kurtulacak.

Onun için Sûre-i el-Kâria'yı bilmiyor musunuz? Orada tarif ediyor Cenâb-ı Hak:

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

(القارعة: ٦ - ٧)

(*Feemmâ men sekulet mevâzînuhû. Fehüve fî îşetin râdiyeh.*) “O gün kimin tartılan ameli, hasenâtı ağır gelirse, işte o hoşnut edici bir yaşayış içinde olur.” (Kâria, 101/6-7)

Kimin hasenâtı ağır gelirse yakayı kurtaracak; kimin hafif gelirse, gürültüye gidecek.

Demek ki tartı var. Hasenât ağır gelirse, Cenâb-ı Hak seyyiâtı affediyor. Var arada seyyiâtı ama, hasenât ağır geldi;

“—Eh iyiliğin çok senin, öyleyse haydi cennete!” deniyor.

Kötülüğün çoksa; affederse eder, etmezse cezaya müstehak olur.

Onun için, bir kimse camiye ev edinmiş. Hemen işi biter bitmez camiye geliyor, namazını kılıyor. Ezan okunur camide, çıkıyorsun camide, her zaman camide...

Bilmem burada mı gördüm acaba, başka yerde mi gördüm, Cuma günleri mü'minlerin haccı gibidir. Cuma namazı kılınıncaya kadar tıraş olmak, tırnak kesmek câiz değildir. Cuma namazı kılındıktan sonra hac bitmiştir. Hac bittikten sonra nasıl tıraş olunur, tırnaklar kesilirse, Cuma namazı kılındıktan sonra tırnaklarını da keser, saçını da kestirir, tıraşını da olur. Cuma'dan evvel baş tıraş ettirmek de mekruhtur, Cuma'dan sonra olursa câizdir. Çünkü Cuma mü'minlerin bayramıdır.

Cuma namazını kıldıktan sonra, ikindi namazına kadar camide oturanlara bir hac ve umre sevabı veriliyor. Onun içindir ki bundan evvelki, az bir zaman evvelki devirlerde Cuma namazından sonra hocaefendiler kürsülere çıkarlar, camilerde vaaz ederlerdi. O zaman hutbe de Türkçe olmadığı için o hatibin okuduğu hutbeyi izah sadedinde yahut başka mevzularda ta ikindilere kadar dersler verirlerdi. O zaman cumaları da tatil oluyordu. İş olmayan cemaat de otururlar, dinlerler, ikindi namazlarını da kılarlar, öyle çıkarlardı. Hem de hac sevabını alırlardı.

Şimdi ise cumadan evvel vaaz u nasîhat etmek âdeti ihdâs olunmuştur ki, Cuma'dan evvel vakit zaten kısadır. On beş-yirmi dakikada ne anlayacak insan?

Geleceksin, besmelesinden hamdelesinden yarısı biter zaten. Ondan sonra 5-10 dakikalık bir konuşma vakti gelir, bir şey de anlaşılmaz. Halbuki Cuma namazından evvel mü'min kul

camiyeye girecek, kendisini Allah'ın ibadetine hazırlayacak. Vâizin vaazı ile meşgul olup da kulaklarını doldurmaktansa, gönlünü Allah'ın zikriyle doldurarak Allah'ın dîvânına kendini hazırlamak için erken gelecek camiyeye.

Onun için Cuma günü camiyeye gelindi miydi, cüzler burada hazır. Hemen her kardeşimiz cüzün bir tanesini almalı, okuyabildiği kadar okunmalı. Hep beraber okunursa, hiç olmazsa Cuma vaktine kadar bir hatim de yapmış oluruz. Hatim sevabı da alırız başka.

Onun için camileri evi edinmiş, yani sabahta ve akşamda daima orada... Cennete bunu geçirmek için Cenâb-ı Hak tekeffül ediyor.

Camileri kendisine ev edinmiş, böyle kimseleri daima camide ararsınız bulursunuz. Râvh, râyiha cennet kokuları. Bu gibi kimseleri Cenâb-ı Hak cennet kokularıyla kokulandırarak sırattan geçirerekten cennete gitmeyi Cenâb-ı Hak tekeffül ediyor, üzerine alıyor. "Bu kulumu ben cennetime götüreceğim, koyacağım!" diyor.

c. Camiyeye Giren Allah'ın Misafiridir

Hâkim, Hatîb-i Bağdâdî ve Neseî, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.216, no:6653; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.580, no:20348; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s. 154, no:24552.

الْمَسَاجِدُ سُوقٌ مِنْ أَسْوَاقِ الْأُخْرَةِ مَنْ دَخَلَهَا
كَانَ ضَيْفَ اللَّهِ قِرَاهُ الْمَغْفِرَةَ وَتُحْفَتُهُ الْكَرَامَةُ
فَعَلَيْكُمْ بِالرِّتَاعِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الرِّتَاعُ
قَالَ الدُّعَاءُ وَالرَّغْبَةُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى

(الخرقى فى فوائده ك. خط. ن. ض. عن جابر)

RE. 234/10 (*El-mesâcidü sûkun min esvâkı'l-âhireti, men dehalehâ kâne dayfe'llahi, kırâhu'l-mağfireti, ve tuhfetühü'l-kerâmetü, fealeyküm bi'r-ritâi, kâlû: Yâ rasûla'llah, ve me'r-ritâu? Kâle: Ed-duàü ve'r-rağbetü ila'llâhi teâlâ.*)

(*El-mesâcidü sûkun min esvâkı'l-âhireti*)
“Camiler, ahiret çarşılarından bir çarşıdır.
(*Men dehalehâ kâne dayfe'llahi*) Kim camiye girerse Allah'ın misafiridir. (*Kırâhu'l-mağfireti, ve tuhfetühü'l-kerâmetü*) İkramı mağfiret, hediyesi de keramettir. (*Fealeyküm bi'r-ritâi*) Siz Allahu Teâlâ'nın bu evinde ritâa devam edin! (*Kâlû: Yâ rasûla'llah, ve me'r-ritâu?*) ‘Ey Alla’ın Rasûlü, rita’ nedir?’ diye sordular. (*Kâle: Ed-duàü ve'r-rağbetü ila'llâhi teâlâ*) ‘Dua ve Allah-u Teâlâ’ya meyletmekle olur.’ buyurdular.”

Mescidler, âhiret sokaklarından bir sokaktır. İşte bu dünyanın içindedir ama bu dünyanın

içerisinde burası âhiretin caddesidir, âhiretin yoludur, âhirete buradan gidilir. Tayyareyle gidemezsin, uçakla gidemezsin, füzeyle gidemezsin, hiçbir şeyle gidemezsin. Ancak ibadethanelerde yapılacak nafîle olan ibadetlerle Allah'a gidilir. Kim camiye girerse, o Allah'ın misafiridir.

Şimdi hepimiz Allah-u Celle ve A'lâ'nın misafiri bulunuyoruz. Hepimiz Allah-u Celle ve A'lâ'nın misafiri bulunuyoruz. Bu ne devlettir, ne şereftir! Cenâb-ı Hak bizi ne kadar seviyor demek ki, bugün evine bizi kabul etmiştir. Biz şimdi reis-i cumhurun evine gitmek istesek, sokmazlardı bizi. Oraya kendi adamından olan insanları sokarlar. Fakat Allah'ın evi herkese açık. Kapıları da açık bacaları da açık. İsteyen Allah-u Teâlâ'ya gelir, Allah'a misafir olur.

Ne verecek Allah bize burada? Ekmek, yemek, su filan değil, mağfiretini verecek. Cümlemiz şimdi mağfiret-i ilahiye mazhar olmuş durumdayız el-hamdü lillâh.

Bir de burada buraya gelenlere hediye verirler. Hem mağfiret-i ilahiye mazhar oluruz, hem de çıkarken hediye verirler elimize... O hediyesi de nedir? Keramettir.

Cenâb-ı Hak mü'min kullarına çeşitli kerâmetler verir. Kulun en büyük kerâmeti, abdest alıp camiye girebilmesidir. Abdest alıp camiye girebilen mü'mindeki kerâmet hiçbir kerâmet sahibinde olmaz. En büyük kerâmet budur.

Hani biz büyük adamlara diyoruz ya, "Şu bir kerâmet gösterse de..." deriz.

Ne gösterecek sana kerâmet olaraktan?

İşte mâzini bilecek, istikbalini bilecek, şunu söyleyecek bunu söyleyecek. Bunlar hepsi boş laflar. Bilmiş ne olacak, bilmemiş ne olacak!

Sen Allah-u Teâlâ'nın misafiri olup da onun ihsanlarına nâil olabiliyor musun, ne güzel! Öyleyse, ey müminler, siz Allah-u Teâlâ'nın bu evinde zikrullahı devam edin, rita' ile meşgul olun!

Zikrullah meclisleri Allahu Teâlâ'nın bahçeleridir. O bahçelerde zikrullah ediniz, o bahçelerin meyvalarından yiyiniz. Bahçelerin meyvaları zikrullahıdır. Siz ibadethanelere girdiniz mi zikrullah ile meşgul olunuz.

Rita' kelimesini herhalde Araplar işitmemişler ki:

“—Bu ritâ dediğiniz nedir yâ Resûlallah?” diye sordular? Buyurdular ki:

“—Duadır, Cenâb-ı Hakk'a yalvarmadır.”

Yalvarmanın en güzeli de zikrullahın içerisinde. Zikrullah eden insanın yalvarması olmadan da Allah-u Teâlâ ona verir.] Yalvaramıyor, okumakla meşgul yahut Allah Allah demekle meşgul, istemeye meydan kalmıyor. Ya Kur'an'ını almış okuyor yahut böyle zikrullahla meşgul, elini açıp da;

“—Yâ Rabbi! Ben buna da muhtacım, şuna da muhtacım, şunu da ver.” diyemiyor.

Diyor ki Cenâb-ı Hak;

“—Benim bu zikrullah ile meşgul olan kuluma, ben onun neye muhtaç olduğunu ondan iyi bilirim. Ona onu istemeden ona ondan daha âlâsını veririm.” diyor. “Zikrullah ile meşgul olan kullara daha istemeden, onun istediklerinden daha âlâsını veririm!” diyerekten beyan ediyor.

Burada da ed-duâu, camilere girdiğiniz vakitte zikrullah ve Allah-u Teâlâ’ya yalvarmalarla meşgul olunuz. Allahu Teâlâ’nın istediği güzel ibadetlerle meşgul olun!

Allah bu güzel ibadethânelerden bizleri ayırmasın...

Onun için, ibadethâne yapmakta da hevesimiz vardır el- hamdü lillâh... Ama hakkımız da vardır. Şimdi bir böyle yeri yapacak insan, tabii eski zamandaki insanlar yalnız başlarına yapabiliyorlarmış. Bugünkü insan yapamıyor, onda da Cenâb-ı Hakk’ın bir hikmeti var. Beş kuruş veren ile, bu camiyi kendi başına yaptıran adamın kazancı, ikisi de birdir. Yardımı çoktur onun ki, yalnız başına yaptırdı ama öteki beş kuruşla yapan insan da, o da iştirakinden dolayı bir cami yaptırmış sevabını alır. Onun için cami yapılırken ona iştirak etmemek abes olur. Gücün yettiği kadar iştirak et! Nasıl iştirak edersen, verdiğin kadar o kadar müstefid olursun.

Onun için bu cami yaptıranlar hakikaten çok bahtiyar adamlardır. Belki günahları da çoktur onların da ama bu kadar senelerden beri yapılan bu ibadetlerin sevapları da onların defterlerine mütemadiyen yazılıyor.

Bizimkinden eksiltilmiyor ama, bize ne kadar veriliyorsa, onun defterine de o kadar yazılıyor.

“—Şimdi biz burada kaç kişiyiz?”

Faraza 100 kişiyiz. 100 kişiden bir kişiye, mesela farz edelim paran olsa bir lira verirler. 100 kişinin 100 tane lirası olur. Bu 100 lira da İskender Paşa'nın defterine geçer. Bize bir geçer ona 100 geçer. Beş vakitte 500... Allah affetsin...

Onun için, bu gibi yerlerin yapılmasında gayret göstermek de elbette hepimizin faydasınadır. Dünya ve âhiret faydası çok...

d. Hanımlarda Mazeret Kanaması

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الْمُسْتَحَاذَةُ تَدْعُ الصَّلَاةَ أَيَّامَ أَقْرَائِهَا ثُمَّ تَغْتَسِلُ
وَتُصَلِّي وَالْوُضُوءُ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ

(ش. د. د. ت. طب. واين قانع عن عدی بن ثابت عن أبيه عن جده)

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.I, s.213, no:117; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.351, no:243; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.281, no:617; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.116, no:565; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.386, no:962; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l- Mesânî*, c.IV, s.30, no:2176; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.231, no:6693; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.624, no:1543; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.223, no:793; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.III, s.39, no:801; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.915; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.11; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.IV, s.386; Adiy ibn-i Sâbit babasından, o da dedesinden.

RE. 234/11 (*El-müstehâdatü, ted'u's-salâte eyyâme akraihâ, sümme tağtesilu, ve tüsalli ve'l-vudûu inde külli salâtin.*)

(*El-müstehâdatü*) “Hastalık sebebiyle kanı gelen kadın, (*ted'u's-salâte eyyâme akraihâ*) hayız günlerinde namazı terk eder. (*Sümme tağtesilu*) Fakat adet günleri geçtikten sonra yıkanır, namaz kılar. Yalnız kanama devam ettiği müddetçe, abdestini her namazda yeniden alır.”

Her ay içerisinde kadın kısmının namaz kılamadığı ve oruç tutamadığı adet günleri olur; üç gün, beş gün, 10 gün... Kendilerine âdet dedikleri hastalık hâli geliyor. Bu müddet zarfında onların namaz kılmaktan af, oruç tutmaktan af olunmuşlar, kılamıyorlar. Bu muntazam olur, bazen hastalıklar dolasıyla düzenleri bozular.

Meselâ, 15 yaşındaki bir kız üç gün veyahut 5 gün bir âdeti var. Bu adet temâdi eder. Fakat 25 yaşına geldikten sonra nasılsa bir hastalık, bir dert dolayısıyla âdeti değişir. Üç günde temizleniyorken beş gün olur, sekiz gün olur, 10 gün olur, 15 gün olur hâlâ tazeleniyor, temizlenemiyor, kanı devam ediyor.

Ha şimdi bunun bu kanının devam etmesine müstahâza diyorlar. Âdet burun kanamasındaki hastalık gibidir. Eskiden kaç günde bu âdet temizleniyordu? Üç günde temizleniyordu. Üç gün sonra hemen guslünü yapar, abdestini alır. Her vakitte abdestini alır namazını kılar.

Gusül bir kere kâfi, diğer vakitlerde abdestini tazeler, namazını taze taze kılar. Benim özrüm var diyerekten namazı terk etmesi câiz değildir. Onun özrü ancak üç gün idi.

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

المُسْتَحَاذَةُ تَدَعُ الصَّلَاةَ أَيَّامَ حَيْضِهَا فِي كُلِّ
شَهْرٍ فَإِذَا كَانَ عِنْدَ انْقِضَائِهَا اغْتَسَلَتْ
وَصَلَّتْ وَصَامَتْ وَتَوَضَّأَتْ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ

(الدارمی عن عدی عن أبيه عن جده)

RE. 234/12 (*El-müstehâdatü tedeu's-salâte eyyâme hayzihâ fî külli şehrin, feizâ kâne inde'nkadâihâ iğteselet, ve sallet, ve sâmet, ve tevaddaet inde külli salâtin.*)

(*El-müstehâdatü tedeu's-salâte eyyâme hayzihâ fî külli şehrin*) “Mazeret kanaması olan hanım, hayız müddetince namazını terk eder. (*Feizâ kâne inde'n-kadâihâ iğteselet.*) Müddeti olan üç gün veya beş gün bitti, ama kanama devam ediyor? Etsin varsın, hemen guslünü yapar, abdestini alır. (*Ve sallet, ve sâmet, ve tevaddaa inde külli salâtin*) Ramazan'sa orucunu tutar, değilse namazlarını kılar. Yalnız her namaz vaktinde, abdest almak mecburiyetindedir.”

⁵ Dârimî, Sünen, c.I, s.223, no:793; Adiy ibn-i Sâbit babasından, o da dedesinden

Câmiü'l-Ehâdîs,c.XXII, s.157, no:24558.

e. Güvenilen Kimseye Danışılır

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

الْمُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ

(د.ت.ه.ق. عن أبي هريرة؛ العسكري طب. والخرائطي عن ابن عباس؛

خط. كر. والشيرازي حب. ض. هب. عن سمرة وعمر وأم سلمة)

RE. 234/13 (El-müsteşâru mü'temenün.)

(*E'l-müsteşâru*) “Kendisiyle istişare olunan, mesele sorulan kimse, (*mü'temenün*) güvenilen, emin kimsedir.”

Aynı mevzuda başka bir rivayet:

Kudâî, Semürete'bni Cündeb RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁶ Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.373, no:2292; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.334, no:4463; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.172, no:3735; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.145, no:7178; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.112, no:20109; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.452, no:8654; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.12, no:2748; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.333, no:6906; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.345, no:2195; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.274, no:22414; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.230, no:638; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.288, no:2449; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.106, no:235; Ebî Mes'ud el-Ensârî RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.38, no:4; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.190; Semure ibn-i Cündeb RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.39, no:5; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

الْمُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ فَإِنْ شَاءَ أَشَارَ وَإِنْ شَاءَ
سَكَتَ فَإِنْ أَشَارَ فَلْيُشِرْ بِمَا لَوْ نَزَلَ بِهِ فَعَلَهُ

(القضاعي عن سمرة)

RE. 234/14 (*El-müsteşâru mü'temenün, fein şâe eşâre, ve in şâe sekete; fein eşâre, felyüşir bimâ lev nezele bihî fealehû.*)

(*El-müsteşâru mü'temenün*) “Danışılan adam emin bir kimsedir. (*Fein şâe eşâre, ve in şâe sekete*) İsterse akıl verir, isterse susar. (*fein eşâre, felyüşir bimâ lev nezele bihî fealehû*) İşaret ederse, kendi yapacağı şekilde akıl versin!”

Müsteşâr dediği, *istişâre* edilen kimse demek. Bir işiniz var, kendi aklınız ermiyor. Onu birisine soracaksınız, ondan akıl alacaksınız, fakat bu akıl alacağınız, danışacağınız adamın emin bir adam olması lazım. Öyle herkese danışmak câiz olmaz.

Ama bu danışılan insanın da o hâl kendi başına gelse ne yapardı? Ne iş işlerse aynı şeyi ona tavsiye etmesi lazımdır.

⁷ Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.38, no:4; Semürete’bni Cündeb RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.410, no:7190; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XXII, s.162, no:24563.

f. Sağdaki ve Soldaki Melek

Hennâd, Ebû Ümâme RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

الْمَلِكُ الَّذِي عَلَى الْيَمِينِ أَمِينٌ عَلَى الْمَلِكِ
الَّذِي عَلَى الشِّمَالِ فَإِذَا عَمِلَ حَسَنَةً قَالَ لِصَاحِبِ
الشِّمَالِ اكْتُبْهَا فَإِذَا عَمِلَ سَيِّئَةً قَالَ لَهُ دَعَهَا لَا
تَكْتُبْهَا سَبْعَ سَاعَاتٍ لَعَلَّهُ يَسْتَغْفِرُ

(هناد عن أبي أمامة)

RE. 235/1 (*El-melekü'llezî ale'l-yemîni, emîrûn ale'l-meleki'llezî ale's-şimâli, feizâ amile haseneten, kâle li-sâhibi's-şimâli: Üktübhâ! Feizâ amile seyyieten kâle lehû: Da'hâ, lâ-tektübhâ seb'a sââten leallehû yestağfiru.*)

(*El-melekü'llezî ale'l-yemîni*) “Sağdaki melek, (*emîrûn ale'l-meleki'llezî ale's-şimâli*) soldaki melek üzerine amirdir. (*Feizâ amile haseneten, kâle li-sâhibi's-şimâli*) Bir sevab işlendiği zaman soldaki arkadaşına: (Üktübhâ) ‘Onu yaz!’ der. (*Feizâ amile seyyieten kâle lehû*)

⁸ Hennâd, *Zühd*, c.II, s.462, no:920; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.228, no:10292; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.195, no:24645.

Günah işlendiği zaman ise ona: (*Da'hâ, lâ-tekübhâ seb'a sââten leallehû yestağfiru*) 'Bırak, yedi saat yazma! Ola ki istiğfar eder.' der.

İnsanın, hepimizin iki tane meleği vardır; biri sağımızda ve biri de solumuzdadır. Bunu görmediğimiz halde inanmaktığımız da zarurîdir. İmanın zarûrilerindedir ki buna inanacağız. *Âmentübi'llâhivemelâiketihî*'deki meleklerin vücuduna inanacağız.

Bu melekler iki tanedir. Birisi sağımızda, diğeri solumuzdadır. Fakat soldaki meleğe karşı bu sağdaki melek âmirdir. Şahıs bir iyilik yaptı mı, "O şeyi hemen yaz!" der. Bir de kötülük yapsa... Beşeriyet hali... Bak Efendimiz ikisini de zikrediyor. İyilik de yaptı, kötülük de yaptı. Demek ki insan yalnız iyilik değil kötülük de yapabilir. Olabilir insanda. Bir dde böyle seyyie işlediği vakitte, sağdaki melek der ki:

"—Bırak, sakın yazma; yedi saat bekle!"

Ne kadar müddet var bak! Yedi saat bekletiyor meleği.

"—Yazma! Olur ki bu yedi saat zarfında istiğfar eder bu adam."

Allah-u Teâlâ'nın rahmetinin büyüklüğüne bak! El-hamdü lillâh...

Onun için, insan her an dilinden istiğfarı bırakmamalı!

g. Topluma Karışan Müslüman

Tayâlisî, Ahmed ibn-i Hanbel, Tirmizî, İbn-i Mâce, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

الْمُسْلِمُ الَّذِي يُخَالِطُ النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ

خَيْرٌ مِنَ الْمُسْلِمِ الَّذِي لَا يُخَالِطُ النَّاسَ وَلَا

يَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ

(ط.حم.ت.ه.ه. عن ابن عمر)

RE. 235/2 (*El-müslimü'llezî yuhâlitu'n-nâse, ve-yasbiru alâ ezâhüm, hayrun mine'l-müslimi'llezî lâ yuhâlitu'n-nâse, ve lâ yasbiru alâ ezâhüm.*)

(*El-müslimü'llezî yuhâlitu'n-nâse*) “Bir müslüman ki insanların içerisine karışıyor, halleriyle halleniyor, (*ve-yasbiru alâ ezâhüm*) ve onların ezalarına sabrediyor. (*Hayrun mine'l-*

⁹ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.47, no:2431; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.39, no:4022; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.365, no:23147; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.127, no:9730; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.256, no:1876; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.121, no:745; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XII, s.216, no:4830;

Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.204, no:201; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.365; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.22, no:2473; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXII, s.120, no:24580.

müslimi'llezî lâ yuhâlitu'n-nâse) O müslüman, insanların içine karışmayan, (ve lâ yasbiru alâ ezâhüm) ve onların ezalarına sabretmeyen Müslümandan daha hayırlıdır.”

Onun için sabır büyük nimettir. Bu sabrı parayla almak mümkün olsa, bütün mallarımızı verir alırız, ama parayla bu sabır alınmıyor. Bu sabır iman ile alınıyor. Allah'a imanın mükâfatı... Ahirete hevesin ne kadarsa, sabrın o kadar olur. Sabırsızların âhiretteki halleri acıdır. Onun için sabır büyük nimettir. Cenâb-ı Hak bir ayette iki defa bu sabırdan bahsediyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا

(أل عمران: ٢٠٠)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'sbirû ve sâbirû...*)
“Ey iman edenler! Sabredin ve sabırda yarışın!”
(Âl-i İmran, 3/200)

Birçok yerlerde de sabredenlerin ecrinin, mükâfâtının hudutsuzluğuna, bi-gayri hisab diyerek işaret ediliyor:

إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(*Innemâ yüveffe's-sâbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb.*) “Ancak sabredenlere ecirleri hesabsız ödenecektir.” (Zümer, 39/10)

Bunları evvelki derste mü'min olarak okumuştuk.

h. Sattığı Malın Ayıbını Söylemek

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

المُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ
أَخِيهِ بَيْعًا يَعْلَمُ فِيهِ عَيْبًا إِلَّا بَيَّنَّهُ لَهُ

(حم.م.ه.ه.ط.ب.ك.ق. عن عقبه بن عامر)

RE. 235/3 (*El-müslimü ehu'l-müslimi, lâ yahillü li-müslimin bâ'a min ahîhi bey'an, ya'lemu fîhi ayben, illâ beyyenehû lehû.*)

(*El-müslimü ehu'l-müslimi*) “Müslüman müslümanın kardeşidir. (*Lâ yahillü li-müslimin bâ'a min ahîhi bey'an*) Bir müslümanın kardeşine bir şey satar da, (*ya'lemu fîhi ayben, illâ beyyenehû lehû*) kusurunu bilip de söylemezse, bu helal olmaz.”

Müslüman müslümanın kardeşidir. Müslüman kardeş, kardeşten de ileri... Kardeşine neler yapar insan.

Öyleyse hiçbir müslümana helâl olmaz ki, kardeşine bir mal satıyor ama, biliyor ki o malın bir ayıbı var. Renginde, kumaşında, boyasında, herhangi bir şeysinde bir ayıbı var, bir eksigi, bir kusuru var. Bunu kardeşine bildirmesi lâzım.

¹⁰ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.7, no:2237; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.158, no:17487; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.10, no:2152; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XVII, s317, no:877; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.320, no:10515; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.141, no:6350; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVII, s.174; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.190, no:6588; Rûyânî, *Müsned*, c.I, s.217, no:183; Ukbete'bni Âmir RA'dan.

“—Sen bunu alıyorsun ama kardeşim, bu hayvan teper, bu hayvan ısırır. Bakma memelerinin şişkin olduğuna bu hayvanın sütü azdır. İşte bu kumaş şöyledir, bu makine böyledir...” filan, filan.

Bunu kardeşine bildirecek. Mü'min madem ki senin kardeşindir, sen de o kardeşini zarara sokmamak için malının ayıbını söyleyeceksin.

“—Ama ben mi zarara gireceğim?” diyeceksin.

Canım sen almışsın, nasıl aldınsa aldın. Şimdi o kardeşini de mi yakacaksın?

Onun için bunu bildirmek, vazîfe-i insâniyye-i İslâmiyyedendir.

i. Hayvan Keserken Besmele Unutulursa

Beyhakî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

الْمُسْلِمُ يَكْفِيهِ اسْمُهُ فَإِنْ نَسِيَ أَنْ يُسَمِّيَ حِينَ
يَذْبَحُ فَلْيَذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ وَلْيَأْكُلْهُ

(ق. عن ابن عباس)

RE. 235/4 (El-muslimü yekfîhi'smuhû, felyezküri'sma'llâhi hîne ekelehû, velye'külhü

¹¹ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.239, no:19363; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXII, s.174, no:24586.

(*El-müslimü yekfîhi'smuhû*) “Müslümanın hayvan keserken, Cenâb-ı Hakk'ın ismini anarak kesmesi kâfîdir. (*Fein nesiye en yüsemmî hîne yezbehu*) Bir telaşeye geldi, sıkı zamana geldi, acele ile hemen kesti, unuttu besmeleyi...”

Artık besmelesiz kesildi diyerekten atılmaz o. Kasden besmeleyi terk ederse, o zaman haram olur. Burada kasdı yok idi, fakat kazâen unuttu. “Unutulduğu için, (*felyezküri'sma'llâhi hîne ekelehû, velye'külhü.*) *Bi'smi'llâh* de, o eti ye!” buyruluyor.

j. Kabirde Sual Sorulması

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim, Ebû Dâvûd, Tirmizî, Neseî, İbn-i Mâce ve İbn-i Hibbân, Berâ' ibn-i Âzib RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

الْمُسْلِمُ إِذَا سُئِلَ فِي الْقَبْرِ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَذَلِكَ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

(ابراهيم: ٢٧) (حم.خ.م.د.ت.صحيح ن.ه.ه.حب.عن البراء)

RE. 235/5 (*El-müslimu izâ suile fi'l-kabri, yeşhedü en lâ ilâhe illa'llâhu, ve enne muhammeden rasûlü'llâhi, fezâlike kavluhû teâlâ: Yüsebbitu'llâhu'llezîne âmenû bi'l-kavli's-sâbiti fi'l-hayâti'd-dünyâ ve fi'l-âhireti.*) (İbrâhim, 14/27)

Müslüman, kabirde sual olunduğunda şöyle şehadet getirsin: “*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve enne muhammeden rasûlü'llâh*” ki, bu Allah-u Teâlâ'nın şu ayetinin muktezasıdır:

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

(ابراهيم: ٢٧)

(*Yüsebbitu'llâhu'llezîne âmenû bi'l-kavli's-sâbiti fi'l-hayâti'd- dünyâ ve fi'l-âhireti.*) Allah inananları, dünya hayatında ve ahirette sağlam bir söz üzerinde sabit tutar.” (İbrâhim, 14/27)

Hepimiz gireceğiz bu çukura... Bu insanların hiçbirisine bekâ yok, hepimiz bunu biliyoruz. Eğer insanların ölümü biraz uzak olaydı da ölmeyeceklerini anlasalardı, birbirlerini yerler

¹² Buhârî, *Sahîh*, c.XIV, s.293, no:4330; Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.33, no:5117; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.366, no:4125; Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.391, no:3045; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.322, no:4259; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.193, no:2029; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.295, no:18637; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.82; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.436, no:206; Berâ' ibn-i Âzib RA'dan.

miydi, nasıl yaparlardı bilmem. Hepimizin bugün ölüm ayağının, gözünün önünde. Bugün mü, yarın mı ne zaman geleceğini hiçbirimiz bilmeyiz. Öyle iken yine birbirimize bir türlü rahat da vermeyiz. Bu ölüm olmasaydı halimiz acaba ne olurdu bilmem.

Şimdi burada camilere toplanıp da ibadet ve taatle daima ömrünü tüketmiş, daima dilini Allah'ın zikrine alıştırmış, Kur'an'a alıştırmış, kitabına alıştırmış, hayatını öyle geçirmiş. Eh oraya koyacaklar. İmam dikilir başına, telkin verir:

“—*Kul yâ Ahmed, lâ ilâhe illa'llah!*”

Canım arasında ne kadar toprak var şimdi. Ahmet orada zaten anası ağladı, öldü gitti. Şimdi oradan imamın sesini nereden duyacak, nasıl duyacak? Duyulur mu dersiniz?

Şimdi caminin dışına çıksanız da, ben buradan size desem ki, “Ey Ahmet! Sen *Lâ ilâhe illa'llah* de!” desem, şimdi benim sesimi dışarıdan dinleyebilir misiniz?

Hoparlör başka. Hoparlörsüz dinleyemezsiniz, yani duyamazsınız.

E kabrin dışında olan bir adamın, içerideki bir adama bağırmasını nasıl duyar insan?

Fakat burada Allah-u Teâlâ'nın, nasıl camideki insanlara olan lütfuysa, bu müslümanın ağzından çıkan sözü de ona duyurmak için Cenâb-ı Hak bir melek halk ediyor. Bu melek senin sesini, bizim sesimizi oradaki o mevtanın kulağına götürüp diyor ki:

“—De bunu bakalım. İşte sana müjdecı geldi, yardımcı geldi.” Ama herkes buna muhtaç olur mu?

Olmaz. Sağlam imanlı, hakikatli insan, karşısına bir sualci geldiği vakitte, dersi mektepte tahsiline çalışmış, hocasının karşısına çıktığında, sorulan sorulara dışarıdan bana gelsinler de yardım etsinler diye beklemez, hemen bildiklerini çatır çatır söyler, çünkü biliyor.

E bize de soracak;

“—Rabbin kim?”

Kim demez, “Allah!” diyerekten?

Ancak Deniz Gezmiş demez. Çünkü dünyada Allah dememiş. Dünyada demediği için ölürken de demedi. Orada sorulurken de söyleyemeyecek tabiatıyla.

Müslümanlar ise bunu diyecekler, çünkü her gün diyorlar. Her gün diyorlar, beş vakitte diyor, her vakit diyor. Bunun için diyecek ki:

“—*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve enne muhammeden rasûlü'llâh*”

Bu Allah-u Teâlâ'nın tesbitidir ki, dünyada da âhirette de mü'min kuluna bunu bahşetmiştir. Bu büyük bir devlettir.

“—Hani hediye, mükâfat?”

Bundan daha iyi hediye daha büyük mükâfat mı olur ki.! Bu daima bizim dillerimizde olması lazım!

Ya bizim dilimizi de Deniz Gezmiş'in dili gibi yapardı ne yapardık? Ya Fransız'ın, İngiliz'in dili gibi yapardı ne yapardık?

Allah'a çok şükür ki imanlı bir babanın neslinden gelmişiz. Elhamdülillah camisi bol bir memleketi de Cenâb-ı Hak bize nasip etmiş. Elbette *Lâ ilâhe illa'llah* demek büyük bir mükâfat oluyor. İşte ölmezden evvel de diyoruz, ölürken de diyoruz, öldükten sonra da deriz.

k. Mü'min Kimdir?

Şimdi bir tane daha okuyoruz.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُؤْمِنُ
مَنْ أَمَنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ

(حم . ت . ن . ك . حب . عن أبي هريرة ؛ طب . عن واثلة)

RE. 235/6 (*El-müslimü men selime'l-müslimûne min lisânihî ve yedihî, ve'l-mü'minü men âmenehü'n-nâsü, alâ dimâihim ve emvâlihim.*)

(*El-müslimü men selime'l-müslimûne min lisânihî ve yedihî*) "Müslüman, insanların dilinden ve elinden salim olduğu kimsedir. (*Ve'l-mü'minü men âmenehü'n-nâsü, alâ dimâihim ve emvâlihim*) Mü'min de insanların kanları ve malları üzerine emin olduğu kimsedir."

¹³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XIV, s.499, no:8931;

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.149, no:739.

Bunlar hep bizim için bugün laftan ibaret!
Allah hepimizi affetsin...

Bunu dinlemek, duymak, söylemek,
ezberlemek para etmez.

Bu hal olmalı insana... Bu hal insanda
olmadıktan sonra...

“–Müslüman müslümanın kardeşi değil mi
canım?”

“–Evet kardeşi...”

“–Sen de biliyorsun ben de biliyorum ama
yaptığın şu hâl ne ya? Müslümana yakışır mı
yaptığın hâl?”

Müslüman Müslümanın elinden ve dilinden
[emin olacak müslüman... Sen eline copunu
al, bombanı al, silahını da al, “Ben de
müslümanım!” de, gel karşıma...

Olur mu bu hiç ya?

(Ve'l-mü'minümen âmenehü'n-nâsü) “Mü'min
de bütün insanların ondan emin olduğu
insandır.”

Müslüman, bütün müslümanların onun
elinden ve dilinden selamette, mü'min de
bütün insanlar onun emaneti altında, tahtı
emniyetindedir.

Neyin üzerine?

(Alâ dimâihim ve emvâlihim) “Canına da,
malına da... Canından da emin, malından da
emindir mü'minler için. Bundan bana zarar
gelmez!” diye bilinir.

Yoksa elinin arkasında kocaman bir direk, arkasında bir de demir kazık... Böyle eminlik olmaz!

I. Müslüman Kimdir?

Buhârî, Neseî ve Ebû Dâvud, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ
وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ

(خ.ن.د.د. عن ابن عمرو)

RE. 235/7 (*El-müslimü men selime'l-müslimûne min lisânihî ve yedihî, ve'l-muhàciru men hecera mâ neha'llàhu anhu.*)
(*El-müslimü men selime'l-müslimûne min lisânihî ve yedihî*) “Müslüman o kimsedir ki, müslümanlar onun elinden ve dilinden selamettedir. (*Ve'l-muhàciru men hecera mâ neha'llàhu anhu*) Muhacir de Allah'ın yasakladığı şeylerden uzaklaşan, onları terk eden kimsedir.”

¹⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.15, no:9; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.6, *Cihad* 9/2, no:2481; Neseî, *Sünen*, c.XV, s.184, no:4910; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.163, no:6515; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.425, no:196; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.391, no:1144; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.56, no:3598; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.530, no:11727; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.187, no:20544; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.14; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.138, no:181; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.270, no:6034; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.271; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Demek ki insanları inciten, rahatsız eden, selâmette bırakmayan insan dışarıya çıkıyor burada. Müslümanlık tâbirinin dışına çıkıyor. Müslümanlık tâbirinde, bütün müslümanlar o müslümanın elinden de dilinden de selâmette olacaklar. Elinden de dilinden de müslüman selamette olmuyorsa, demek ki müslüman değil. Demek ki hakîki müslüman değil, yalancı müslüman...

Muhacir de kimdir? Günahları terk eden adamdır.

Yoksa memleket değiştiren, Rusya'dan gelmiş, Kafkas'tan gelmiş, Bosna'dan gelmiş, Bulgaristan'dan gelmiş, nereden gelirse gelsin, bunun adı muhacir. Asıl muhacir, günahları terk eden insandır.

Şimdi bu muhacir olan biz insanlar gitsek de Mekke-i Mükerra'de otursak, buradaki tıynetimiz, cibilliyetimiz, yaratılışımız neyse orada da yine oyuz. Eğer burada biz günahları terk edebilmişsek, burası da bizim için bir Mekke'dir, Allah'ın beldesidir. Her yerde salâh, saadet, selamet... Ama günahı terk edemedikten sonra Mekke'ye de gitsen boş, Medine'ye de gitsen yine boş. Hatta boş değil, bire bin, bire yüz bin günah... Burada günahın birine bir. Orada bir günaha yüz bin günah. Daha felaket!

m. Müslüman Müslümanın Kardeşidir

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, Buhârî, Ebû Dâvud, Tirmizî, Neseî ve İbn-i Hibbân, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ
وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ
وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً
مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(حم.م.خ.د.ت.ن.حب.عن ابن عمر)

RE. 235/8 (*El-müslimü ehu'l-müslimi, lâ yazlimühû, ve lâ yüslimühû; men kâne fî haceti ahîhi, kâne'llàhu fî hàcetihi; ve men ferrace an müslimin kürbeten, ferraca'llàhu anhü bihâ kürbeten min kürebi yevme'l-kiyâmeti; ve men setera müslimen, seterahu'llàhu yevme'l-kiyâmeti.*)

(*El-müslimü ehu'l-müslimi*) “Müslüman, müslümanın kardeşidir. (*Lâ yazlimühû*) Ona zulmetmez, haksızlık yapmaz, (*ve lâ yüslimühû*) onu düşmana teslim etmez.”

¹⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.VIII, s.309, no:2262; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.458, no:4677; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.325, no:1346; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.41, no:4248; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.4105, no:9650; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.309, no:7291; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.287, no:13137; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

(*Men kâne fî haceti ahîhi*) “Kim müslüman kardeşinin ihtiyacını giderirse, (*kâne’llàhu fî hàcetihi*) Allah da onun ihtiyacını giderir.”

(*Ve men ferrace an müslimin kürbeten*) “Kim bir müslümandan bir sıkıntıyı giderirse, (*ferraca’llàhu anhü bihâ kürbeten min kürebi yevme’l-kıyâmeti*) Allah-u Teâlâ da o kimsenin kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir.”

(*Ve men setera müslimen*) “Kim bir müslümanın ayıp ve kusurunu örterse, (*seterahu’llàhu yevme’l-kıyâmeti*) Allah-u Teâlâ da o kimsenin ayıp ve kusurunu örter.”

Mü’min mü’minin nasıl kardeşiyse müslüman da müslümanın kardeşidir. Hiçbir zaman müslüman kardeşine zulmedemez.

Bir kardeşine zulmedebilir misin?

Edepsizdir, çapkındır, söz dinlemez, eve gelmez ama kardeşindir. Yine daima iyiliğini istersin, daima ona nasihat edersin. Para isterse para verirsin, yardım isterse yardım edersin. Ona hiçbir şekilde zulmedemezsin.

Eğer birisi ona hakaret etmeye kalkarsa;

“—Ulan kardeşimdir o benim!” diyerekten kalkarsın, müdafaa etmeye değil mi?

Kardeşini müdafâ etmeye kalkarsın ama yardım edilecek kardeş değildi ya bak, çok kabahatliydi

“—Olsun, o benim kardeşimdir! Ona başkasının taarruzuna dayanamam!” diyeceksin.

İyi müslümanlıkta da böyle olması lazım!

Bak Şimdi bak bak!

Birisi geldi, bir müslüman kardeşine vuruyor, dövüyor. Atıyor, vuruyor ne yapıyorsa yapıyor. Mslmansan, onu onun elinde bırakmazsın!

O adam onu dvsn, vursun, öldürsün sen de karŐısından seyre bak, ‘Ben de müslümanım!’ de. Olmaz o...

O müslüman kardeşini kurtarmak da diŐer müslüman kardeŐlerin boynuna borçtur. Olur ya, herkes bir huyda deŐil ya. Huysuzun birisi de çıkıyor, bu işi yapmaya kalkıyor. Öteki müslümanlar da karŐıdan seyirci dursunlar, olur mu yle Şey?

Olmaz!

Müslüman kardeşini helke terk etmez. Bak ne kadar güzel bunlar, ne kadar güzel!

Müslümanlar birbirleriyle kardeş dedik ya. Bir müslüman kardeşinin ihtiyaçı var; evi yoksa ev veriyor, odası yoksa odasını veriyor, parası yoksa parasını veriyor, sermayesi yoksa sermaye veriyor, işi yoksa iŐ buluveriyor. Çeşitli yardımlar.

Kim müslüman kardeşinin hcetlerinden bir hceti yapıveriyor. Onun kardeşine yaptıŐı yardıma mukabil, Allah da onun yardımcısı olur.

“—Herkesin yardımından, senin yardımından benim yardımımından ne olacak?”

Bir Şey olmaz ama, Allah’ın yardımından çok Şey olur. Allah-u Teâlâ’nın yardımını istiyorsan, sen de kardeŐlerine yardım et! Kardeş, yalnız

anandan babandan kardeşin değil, bütün Müslümanlar kardeş olduğu için, müslüman kardeşlerinin yardımına koş.

Onun için İslâm dini, muâvenet dinidir, yardımlaşma dinidir. Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا

عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

(المائدة : 2)

(*Ve teâvenû ale'l-birri ve't-takvâ, velâ teâvenû ale'l-ismi ve'l-udvâni*) “İyilik ve takvâ üzere yardımlaşın; günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın!” (Mâide, 5/2)

Filan cemiyet şöyle yapıyormuş, filan cemiyet böyle yapıyormuş. Ne yaparlarsa yapınlar. Allahu Teâlâ 1300 sene evvel bu Kur'ân-ı Kerîm üzerinde bizi kardeş etmiş ve bu kardeşlik dolayısıyla bizleri birbirimizin yardımlaşmasına sevk ediyor. Eğer sen bu yardımlaşmadan kendini geri çekersen, demek ki Müslümanlıktan kendini geri çekiyorsun demek. Alacağın nasibi alamıyorsun demek.

Sıkıntı var, herkeste çeşit çeşit sıkıntı var. Kim bir müslüman kardeşinin bir sıkıntısını giderirse, Allah-u Teâlâ da o kimsenin kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir.

Teselliyle, laf ile, yardım ile, başkasına delalet ile; kendi elinden olmuyorsa da elinden gelen birisine;

“—Yâhu bu kardeşimizin şu ihtiyacı var, göremez miyiz acaba?” filan diyerek teşviklerle beraber o müslümanın sıkıntısını gideriveriyor.

Kıyâmet gününün o şiddetli felaketleri sırasında, Cenâb-ı Hak da onun sıkıntısını gideriverir.

Kim bir müslüman kardeşinin ayıp ve kusurunu örterse, Allah-u Teâlâ da o kimsenin ayıp ve kusurunu örter.

En büyük kabahatimiz burada... İnsan kendi ayıbını, “Ben bugün bu kabahati yaptım!” diye söylüyor mu?

Hiç söylemez. Saklar onu.

Kardeşininkini? Onu da saklar.

Evinde hanımının, çocuğunun, kızının, ailesinin, hepsinin ayrı ayrı kusurları vardır. Söyler mi hanım böyle yaptı, kız böyle yapıyor filan diye?

Aklı bozuk insanlar yapar o işi. Aklı sâlim olan insan, evinin sırrını dışarıya söylemez. Kavga ederler, dövüşürler, bilmem ne yaparlar ama sırrı dışarıya vermez. Onu dışarı verenler budala insanlardır.

Halbuki müslümanlar kardeş idiler. O kardeşinin ayıbını nasıl açıyorsun sen? “Onun da böyle bir kusuru vardır.” diyerekten teşhir ediyorsun, yayıyorsun? Demek ki senin de aklın bozuk.

Kıyâmet günündeki bir sürü günahlar ile, ayıplar ile huzûr-u Rabbü'l-Âlemîn'e geldiğimiz vakitte, gizliler de meydana çıkacak! O gizlilerin de meydana çıktığı bir anda, Cenâb-ı Hak kulunun ayıplarını örtenin ayıbını örtecek.

Cenâb-ı Hak kulun kulağına diyecek ki:

“—Ey kulum! Biliyor musun filan vakitte, filan vakitte, filan vakitte, şu, şu, şu yaptıklarını?”

Tabii hepsi gözünün önüne böyle sıralanır. Mahcubiyetini ele verecek bir insan. Ama sonra diyecek ki:

“—Sen müslüman kardeşlerinin ayıplarını örttüydün ya, ben de şimdi bugün örtüyorum bunları, kimseye bildirmedim. Bak senin kulağına söylüyorum. Biliyorum bunları, sakın bilmediğimden zannetme! Bildiğim halde yalnız sana söylüyorum, bildiğim halde senin yaptığın o iyiliğe karşı ben de bugün senin ayıplarını örtüyorum.” diyecek Allah.

İstersen aç, istersen ört aziz kardeş!

Ama Allah içimize ihsan buyursun.

n. Müslüman, Kardeşini Tahkir Etmez!

Yine bir tanecik daha okuyayım, kalsın burada.

Tirmizî, Ebû Hüreyre RA'dan; Ahmed ibn-i Hanbel ve Taberânî, Vâsile RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

اَلْمُسْلِمُ اَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَخُونُهُ وَلَا يَكْذِبُهُ
وَلَا يَخْذُلُهُ كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلٰى الْمُسْلِمِ
حَرَامٌ عَرَضُهُ وَمَالُهُ وَدَمُهُ. التَّقْوٰى
هَاهُنَا وَاَشَارَ اِلَى الْقَلْبِ بِحَسْبِ اَمْرِي
مِنَ الشَّرِّ اَنْ يَحْقِرَ اَخَاهُ الْمُسْلِمَ

(ت. عن أبي هريرة؛ حم. طب. عن واثلة)

RE. 235/9 (*El-müslimü ehu'l-müslimi, lâ yehùnühû ve lâ yekzibühû ve lâ yahzülühû: küllü'l-müslimi ale'lmüslimi harâmün ırduhû ve mâlühû ve demühû; et-takvâ hâhünâ! Ve eşâra ile'l-kalbi; bi-hasebi'mriin mine's-şerri, en yahkıra ehâhu'l-müslimi.*)

(*El-müslimü ehu'l-müslimi*) “Müslüman müslümanın kardeşidir. (*Lâ yehùnühû*) Ona hıyanet isnad etmez. (*Ve lâ yekzibühû*) Yalan da isnad etmez. (*Ve lâ yahzülühû*) Ona lakayd kalmaz. (*Küllü'l-müslimi ale'lmüslimi harâmün ırduhû ve mâlühû ve demühû*) Her müslümanın müslümanlar üzerine ırzı, malı ve kanı haramdır. (*Et-takvâ hâhünâ!*)

¹⁶ Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.166, no:1850; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.311, no:8089; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.471, no:8891; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.150, no:747; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.166, no:24572.

Takvâ buradadır! (Ve eşâra ile'l-kalbi) Kalbine işaret etti. (Bi-hasebi'mriin mine'ş-şerri) Bir kimseye şer olarak kâfidir, (en yahkîra ehâhu'l-müslimi) müslüman kardeşini tahkir etmesi.”

Müslüman müslümanın kardeşidir. Kat'iyyen ona hiyanet edemez. Edebilir mi kardeş kardeşine?

Belki öz kardeşine yapabilirsin ama müslüman kardeşine yapamayacaksın bunu.

Ona kat'iyyen kizbe, yalana nisbet etmeyeceksin. “Bu yalan söyledi, yalancıdır!” demeyeceksin. Söylemiştir belki yalan, ama onu sen tevil edeceksin, onun yalanını kapamaya çalışacaksın. Yalanını açıp da onu mahcup etmeyeceksin.

Allah Allah!..

Yine bir kıssa aklıma geldi. Müslümanın birisi meyhaneye girmiş. Birisinde alacağı var, herifi orada yakalamış parayı istemeye girmiş.

Birisi de bakmış ki oturmuş masanın başında adamla konuşuyor. Yakaladım be. Meyhanede oturmuşlar kadeh kadehe yakaladım herifi.

Eğer bunu kadeh içerken bile görsen, orada görsen, bu müslüman orada bir iş için gitmiştir diye tevil edeceksin. Mutlaka onu orada gördüm diyerekten onu meyhaneci, sarhoş sıfatına sokmamak lazım.

Çok dikkat edilecek bir şey. Gördüğün adam muhakkak oraya onu içmek için girmemiştir. Bir işi vardır gitmiştir, türlü türlü şeyler olur insanda. Onu tevil yoluna gideceksin, 99 tane

tevil yolu arayacaksın. Bulamadın! Bulamazsan ondan sonra ne yapacaksan yap. Yine ifşa etmektense kapaması, üstünkörü geçmesi âlâ ve evlâdır.

Kardeşine yardımı da terk etmez. Kardeşine lazım gelen yardımı yapacağı yerde onu terk etmez, ona yardım eder. Müslümanın vazifesi budur.

Bütün müslümanların birbirlerine karşı, ırzı, malı, kanı haramdır. Bunlara karşı tecavüz etmeye kimsenin hakkı yoktur.

“—Bırak şu edepsizi be, şöyledir böyledir.”

“—Ne yaptı yahu?”

Peygamber SAS Efendimiz kalbi işaret etti:

“—Takvâ buradadır!” buyurdu.

Takvâ buradadır. Kalıpta değildir, kıyafette değildir. Takvâ içeridedir.

Allah korkusu içerisinde olan bir müslüman, hiçbir zaman bir müslümanı tekfir edemez, yalanlayamaz, yardımsız bırakamaz. İçerisinde Allah korkusu olursa, İslâmlık adı nâmına hiçbir zaman bir müslüman kardeşini tehlikelere ilkâ edemez. Allah'tan korkan insan, hiçbir zaman müslüman kardeşini hakir göremez.

Ama param çok, bilgim de çok, varlığım da çok. Bu adamın hiçbir şeyi yok. Nasılsa ona dövsen de döversin, vursan da vurursun, kırsan da kırarsın, kovsan da kovarsın. Çünkü âcizdir, zayıftır. Müslüman ise âcizin yardımcısı olacak, âcizi tutacak, âcizin yanında olacak. Kuvvetliyi kov bakayım da göreyim seni!

“—Bir müslüman kardeşini tahkir etmesi, şer olarak, fenalık olarak bir insana kâfidir.” buyurdu.

“—*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah*” diyor, namaz geliyor. Bu müslümandır. Bunu tahkire nasıl yeltenir insan?

“—Ama fakir, ama zayıf...”

Allah affetsin...

o. Cuma Gününün Fazîleti

Ebû İshak ve İbnü'n-Neccâr, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler. Paygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

الْمُسْلِمُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مُحْرِمٌ فَإِذَا صَلَّى
فَقَدْ أَحَلَّ فَإِنْ جَلَسَ إِلَى أَنْ
يُصَلِّيَ الْعَصْرَ كَانَ كَمَنْ أَتَى بِحَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ

(أبو إسحاق وابن النجار عن ابن عمر)

RE. 235/10 (*El-müslimü yevme'l-cumuati muhrimun, feizâ sallâ fekad ehalle; fein celese ilâ en yusalliye'l-asra, kâne kemen etâ bi-haccetin ve umretin.*)

(*El-müslimü yevme'l-cumuati muhrimun*)
“Müslüman Cuma günü ihramdadır. (*Feizâ sallâ fekad ehalle*) Namaz kılınca ihramdan çıkar.

¹⁷ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.720, no:21087; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.174, no:24587

(Fein celese ilâ en yusalliye'l-asra) Eğer ikindiye kılana kadar camide oturursa, (kâne kemen etâ bi-haccetin ve umretin) hac ve umre yapmış kimse gibi olur.”

Cuma günü müslüman ihramlıdır, muhrimdir, ihrama girmiştir. Cuma namazını kıldı mı, ihramdan çıkmıştır, helâl olmuştur. Nasıl hacı kurbanını kestiği vakitte artık helâl oluyor ona ihram yasakları...

Cuma namazından sonra, ikindiye kılincaya kadar camide oturursa, bir hac ve umre etmiş adam gibi sevap alır.

Ama paralar bizim canımıza okuyor. Cumadan nasıl kaçacağımızı düşünürüz, çoğumuz sünnetleri bile kılmazlar. Sünneti terk etmek günah-ı kebâirdendir. Sünnetlerin terki günah-ı kebâirdendir, büyük günahlardandır. Cumanın evvel sünneti var, bir de son sünneti var; Cumadan sonra da dört rekât kılarız. Bir de sünnet-i vakit var iki rekât, Oldu 12 rekât. Bir de vaktin zuhru var. 16 rekât. Bunların hepsinin kılınması müttefekun aleyhtir. Bunları ihmal edip de yalnız iki rekât farzı kılıp kaçmak, Allah'ın evinden, rahmetinden kaçmak gibidir.

p. Ölürlen A'zâların Birbiriyle Vedâlaşması

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

الْمُسْلِمُ إِذَا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ سَلَّمَتْ عَلَيْهِ

الْأَعْضَاءُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ تَقُولُ عَلَيْكَ

السَّلَامُ تَفَارَقْنِي وَأَفَارِقُكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 235/11 (*El-müslimü izâ hadrathü'l-vefâtü, sellemet aleyhi'l-a'dâu ba'duhâ alâ ba'din, tekülü: Aleyke's-selâmü, tefârankanî ve üfârikuke ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*)

(*El-müslimü izâ hadrathü'l-vefâtü*)
“Müslümana ölüm geldiğinde, (*sellemet aleyhi'l-a'dâu ba'duhâ alâ ba'din*) azaları birbirini selâmlar, (*tekülü*) şöyle derler: (*Aleyke's-selâmü*) Selâm sana, (*tefârankanî ve üfârikuke ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) sen benden, ben de senden kıyamete kadar ayrılıyoruz.”

Ecel geldi, ya da Azrail AS geldi, sekerat başladı. El ele, ayak ayağa, yüz yüze, göz göze; “Allah’a ısmarladık artık!” diyor, vedalaşıyorlar. Birbirlerine, “Artık kıyamette buluşuruz!” diyerek selâmetle elvedalar diliyorlar. “Artık birbirimizden ayrılıyoruz. Tâ yevmü'l-kıyâmette buluşmak üzere aleyküm selâm diyorlar.

¹⁸ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.191, no:6590; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.563, no:42184; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXII, s.169, no: 24578.

Aziz kardeş! Bu muhakkak olacak. Her gün görmekteyiz gözümüzün önünde... Her gün, yollarımızın üzerinde mezarlıklar var. Buradan insan iki kısım üzere ayrılır: Birisi iman ile ayrılır, birisi de imansız olarak ayrılır. Maazallah...

Firavun, Mûsa AS onun eline düştü ya, bakıyor ona. Musa AS'dan şüphelendi Firavun. Orada onun adamlarından birisi inandı ona. Dine davet ediyor ama, eh etsin varsın. Ne zararı var iman edenler iman ederlerse. Onun dediği eğer doğru ise âhirette kurtulurlar bunlar. Eğer ona iman etmezlerse zararı büyük. Onun dediği gibi olursa, insanlar o zaman fena yanacak. Firavun bile insafa geldi de Musa AS'ın davetlilerine elleşmedi.

Allah!.. Bugünün firavunları bak ne halde!

Onun için iman büyük nimettir. Ona Allah'ın evi olan bu mescidlerde devam edilir. Bu evlere devam edenler, hiç şüphe etmesinler ki Cenâb-ı Hak son nefeste "*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah*" diye çene kapamak nasib eder.

Günahsız insan olmaz. Günahları da vardır, kusurları da vardır ama bu Allah'ın mescidlerine devamlarınının mükâfatı olarak, Allah-u Teâlâ onlara burada buyurduğu vechile kelime-i şehadeti nasib edecektir. O kelime-i şehadeti diyerek gitti miydi, kurtardı yakayı demektir. Arkası selâmet mi selâmet, selâmet mi selâmet!

Onun için, bu dünya muvakkat bir ev. Burada görüyoruz ki şu mülkullahtır ama ucu bucağı belli. Gözümüzü yumduktan sonra öyle bir ülkeye düşeceğiz ki, onun ne ucu var ne bucağı var. Hudutsuz bir ülke! Allah-u Teâlâ'nın mülkünün hududu yoktur. Hatta cennette herkese bu dünya kadar yer verilecek bir kişiye. Onun için mükâfat çok büyüktür. Onun için yalnız kendi imanın da kâfi gelmez. Asıl yavrularının imanına çok dikkat etmek lazım.

Sabahleyin Kur'an'ın tefsirini okurken, Küvviret Sûresi hatırıma geldi, onu okudum. Orada Cenâb-ı Hak diyor ki:

وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ

(التكوير: ۸ - ۹)

(*Ve ize'l-mev'ûdetü süilet. Bi-eyyi zenbin kutilet.*) “Diri diri gömülen kız çocuğunun, hangi günahından ötürü öldürüldüğü sorulduğu zaman.” (Tekvir, 81/9)

Eskiden o Arap âdetlerindeki çirkinlik üzerine, çocukları diri diri gömerlermiş mezara da. O gömenlere soruyor Cenâb-ı Hak:

“—Niçin gömdünüz bunları diri diri toprağa? Hangi günahlarından dolayı gömdünüz?”

O gömdü bitti gitti. Fakat imansızın imansız olarak yetiştirdiği evlat, daha acı bir âkıbete mahkûmdur. O diri diri gömülen çocuk cennete gidecek. O çocuk sabî olarak gitti, onun yeri cennettir. Ama imansız olarak gidenin yeri ise cehennem... Hem kendine zararı hem de beşeriyete zararı ne kadar büyük olduğunu hepimiz daha âlâ bilirsiniz.

Allah kusurlarımızı affetsin... Evlatlarımızın İslâm ve iman esaslarına göre yetişmelerine cehd ü gayret etmeyi, Cenâb-ı Hak her babaya ve bizlere de nasib ü müyesser eylesin...

El-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

04. 06. 1972 - İskenderpařa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

